

Sorin APARASCHIVEI și Florin-Badea PINTILIE,
Din istoria oficială a contraspionajului românesc,
Editura ANIMV, București, 2018

(prezentare de **Codruț LUCINESCU**)

O apariție editorială de interes major atât pentru cercetătorii domeniului serviciilor secrete cât și pentru publicul larg o constituie volumul *Din istoria oficială a contraspionajului românesc, perioada 1918 – 1945*.

Lucrarea, rodul a ani de cercetare sistematică în Arhiva Serviciului Român de Informații și Arhivele Naționale ale României urmărește să recreeze o imagine cât mai apropiată de realitatea epocii și să reliefeze importanța activității de contraspionaj în activitatea generală a structurilor informative românești, în deceniile analizate.

Autorii aduc în circuitul științific, pentru prima oară numeroase documente originale, ceea ce constituie un evident salt calitativ în laboriosul proces de reconstituire a adevărului istoric într-o perioadă de transformări majore prin care a trecut România, anume prima jumătate a secolului XX.

Domeniul „de nișă” abordat este analizat și prezentat într-o manieră comprehensivă, volumul fiind structurat în două secțiuni complementare. Prima dintre acestea este dedicată proceselor de transformare instituțională și de evoluție a cadrului legislativ care au jalonat activitatea de contraspionaj în perioada 1918 – 1945. Demersul științific a reușit să clarifice într-o mare măsură „arhitectura” instituțională existentă în epocă pe palierul contracarării acțiunilor serviciilor secrete străine care acționau împotriva intereselor de securitate ale țării noastre. Aceasta în condițiile în care cercetarea a fost îngreunată de existența, în primele decenii ale secolului de o multitudine de instituții cu responsabilități în domeniu, de numeroasele reconfigurări ale acestora, dar și de absența unor diferențieri precise între concepte precum contraspionaj, contrainformații, sabotaj sau chiar terorism.

Într-o manieră nu numai profesionistă dar și atractivă pentru cititor a fost realizată ce-a de-a doua parte a lucrării, menită să reliefeze tocmai acțiunea propriu-zisă a structurilor de contraspionaj care și-au desfășurat activitatea în slujba statului român. Sunt urmărite succesele dar și anumite nereușite inerente oricărui serviciu de informații, amenințările pe care au fost obligate să le contracareze, modurile ingenioase de lucru și metodele utilizate

de serviciile adverse și descoperite de agenții români în activitatea curentă, dar și cooperarea de succes avută cu serviciile partenere.

Secțiunea este împărțită generic, pornind de la actorii statali care urmăreau să periclitize securitatea țării, pe trei „fronturi”: frontul de est, care surprinde, detaliat, raportarea Rusiei sovietice la România interbelică și maniera în care relațiile dintre cele două state s-au repercutat asupra activității de contraspionaj; frontul de sud, conturat în jurul acțiunilor spionajului bulgar și turc, respectiv frontul de vest, unde structurile de contraspionaj naționale s-au confruntat cu serviciile maghiar, german, italian și anglo-american.

Practic, nici un aspect mai mult sau mai puțin semnificativ din domeniu nu este omis în paginile lucrării, aceasta devenind, fără îndoială, un reper definitoriu în istoriografia românească a istoriei serviciilor secrete.